

УДК: 339.13:616:615.218

А.В. Глущенко АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНИХ АНТИГІСТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ

Національний фармацевтичний університет,

Глущенко А.В. Аналітичний огляд сучасних антигістамінних препаратів // Український медичний альманах. – 2013. – Том 16, № 3. – С. 187-190.

У статті наведені результати маркетингових досліджень ринку протиалергічних препаратів, відокремлена група препаратів, що використовується у педіатрії. Доведена доцільність створення вітчизняних комбінованих антигістамінних препаратів для лікування дітей раннього віку на основі безпечних рослинних екстрактів та існуючих синтетичних препаратів.

Ключові слова: антигістамінні препарати, аналіз ринку.

Глущенко А.В. Аналитический обзор современных антигистаминных препаратов // Украинский медицинский альманах. – 2013. – Том 16, № 3. – С. 187-190.

В статье приведены результаты маркетинговых исследований рынка противоаллергических препаратов, выделена группа препаратов, которая используется в детской практике. Доказана целесообразность создания отечественных комбинированных антигистаминных препаратов для лечения детей раннего возраста на основе безопасных растительных экстрактов и существующих синтетических препаратов.

Ключевые слова: антигистаминные препараты, анализ рынка.

Glushchenko A.V. The analytical review of modern antiallergic preparations // Украинский медицинский альманах. – 2013. – Том 16, № 3. – С. 187-190.

The article adduces the results of marketing researches of the antiallergic drugs, registered in Ukraine. There has been separate the group of pediatric drugs. It has been motivated the practicability of the creation of new domestic combined antiallergic drugs for treatments of children of early age on based of safe vegetable extracts and synthetic preparations that already used.

Key words: antiallergic drugs, analysis of market.

Висока розповсюдженість алергічних захворювань, що в останні десятиріччя продовжує зростати, є однією з основних проблем охорони здоров'я. Це пов'язано у першу чергу, з різким погіршенням екологічного стану країни, збільшенням засобів побутової хімії, харчових домішок та красителів, безконтрольним використанням лікарських препаратів. Крім того, збільшення захворюваності на інфекційні хвороби сильно знижує імунітет, що також призводить до прояву алергічних реакцій.

Проблема алергії дуже актуальна в усьому світі: до 40% дорослого населення і 10-12% дітей страждають на алергічні захворювання. Епідеміологічні дослідження останніх років доводять високу розповсюдженість бронхіальної астми, алергічного риніту, atopічного дерматиту [1,2]. Згідно з даними епідеміологічних досліджень у різних країнах, на atopічний дерматит страждають від 10 до 28% дітей. Постійно зростає захворюваність на алергічний риніт. В середньому 10-20% населення Європи мають дану патологію [3-7].

Особливої уваги набуває значне зростання але-

ргійних захворювань у дітей. Як свідчить літературні джерела, після проявлення перших симптомів алергічного захворювання, діагноз уточнюється та назначається адекватна терапія впродовж першого року лише у 25% дітей, у 55% дітей – через 2-4 роки, у 20% - більш ніж 5 років [8-10].

Враховуючи вищезазначене, ми поставили за мету провести аналітичний огляд фармацевтичного ринку України сучасних антигістамінних препаратів, й окремо проаналізувати лікарські засоби, що можуть використовуватися у педіатричній практиці.

Для досягнення поставленої мети проводилось вивчення номенклатури лікарських засобів, що застосовуються для лікування алергічних проявів, з метою визначення доцільності розробки нових антигістамінних препаратів, що можуть стати найбільш безпечними та ефективними, що дозволить використовувати їх у педіатричній практиці. Асортимент протиалергічних препаратів, що представлений на фармацевтичному ринку України за системною класифікаційною системою АТС [11,12] наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

№ п/п	Назва	Форма випуску	Виробник	Діюча речовина
1.	Феністил	краплі	Новартис Консьюмер Хелс С.А., Швейцарія	диметинден (R06AB03)
2.	Димедрол	таблетки	ПАТ "Київський вітамінний завод", Україна	Дифенгідрамін (R06AA02)
			АТ "Галичфарм", Україна	
			ПАТ "Луганський хіміко-фармацевтичний завод", Україна	
			ПрАТ "Біофарма", Україна	
			АТ "Галичфарм", Україна	
			Одеське ВХФП "Біостимулятор" у формі ТОВ, Україна	
			ТОВ "Харківське фармацевтичне підприємство "Здоров'я народу", Україна	
3.	Димедрол-Дарниця	таблетки	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	
		Розчин д / ін'єкцій		
4.	Тавегіл	розчин д / ін'єкцій	Новартис Фарма АГ, Швейцарія Нікомед Австрія ГмбХ, Австрія	Клемастин (R06AA04)
		таблетки	Новартис Фарма Пролукціонс ГмбХ, Німеччина Фамар Італія С.п.А., Італія	
5.	Соннікс	таблетки	ТОВ "Астрафарм", Україна	Доксиламін (R06AA09)
6.	Донорміл	таблетки	Брістол-Майерс Сквібб, Франція	
		шипучі таблетки		

ОГЛЯДОВІ СТАТТІ

7.	Сондокс	таблетки	ПАТ "Хімфармзавод "Червона зірка", Україна	
8.	Супрастин	розчин д / ін'єкцій таблетки	ВАТ Фармацевтичний завод ЕГІС, Угорщина	хлоропірамін (R06AC03)
9.	Хлоропіраміну гідрохлорид	розчин д / ін'єкцій	ТОВ "Дослідний завод "ГНЦІС", Україна ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", Україна	
10.	Супростилін	таблетки	АТ "Лекхім-Харків", Україна	
11.	Піполфен	розчин д/ін'єкцій	ВАТ Фармацевтичний завод ЕГІС, Угорщина	прометазин (R06AD02)
12.	Зестра	таблетки	Дженом Біотек Пвт. Лтд., Індія	цетиризин (R06AE07)
13.	Роліноз	таблетки краплі оральні	АВС Фармачеутічі С.п.А., Італія	
14.	Зіртек	краплі оральні	Ейсіка Фармасьютикалз С.Р.Л., Італія	
15.	Амертил	таблетки	Біофарм Лтд, Польща	
16.	Цетринал	таблетки	Абді Ібрахім Ілач Санаї ве Тіджарет А.Ш., Туреччина	
17.	Зодак	краплі оральні сіроп таблетки	ТОВ "Зентіва", Чеська Республіка	
18.	Аллертек	таблетки	Варшавський фармацевтичний завод Польфа АТ, Польща	
19.	Цетрин	сіроп таблетки	Д-р Редді'с Лабораторіс Лтд, Індія	
20.	Аналергін	таблетки	Меркле ГмбХ, Німеччина Мед Фарма Сервіс ГмбХ, Німеччина Трансфарм Логістік ГмбХ, Німеччина	
21.	Цетиризин-Астрафарм	таблетки	ТОВ "Астрафарм", Україна	
22.	Цетиризин Сандоз	таблетки	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина, підприємство компанії Сандоз, Німеччина	
		розчин для перорального застосування	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина, підприємство компанії Сандоз, Німеччина Ліхтенхельдт ГмбХ, Фармацевтична фабрика, Німеччина	
23.	Гленцет	таблетки	Гленмарк Фармасьютикалз ЛТД., Індія	левоцетиризин (R06AE09)
24.	Цезера	таблетки	KRKA, Словенія	
25.	Зенаро	таблетки	ТОВ "Зентіва", Чеська Республіка	
26.	Зилола	таблетки	ТОВ "Гедеон Ріхтер Польща", Польща	
27.	Алерон	таблетки	Емкйор Фармасьютикалз Лтд., Індія	
28.	L-цет	таблетки	Кусум Хелтхкер Пвт. Лтд., Індія	
29.	L-цет	сіроп	ТОВ "Кусум Фарм", Україна	
30.	Цетривев	таблетки	ФДС Лімітед, Індія	
		сіроп		
31.	Ксизал	таблетки	ЮСБ Фаршім С.А., Швейцарія	
		краплі оральні	Ейсіка Фармасьютикалз С.Р.Л., Італія Ейсіка Фармасьютикалз С.Р.Л., Італія	
32.	Алерон нео	таблетки	Роттендорф Фарма ГмбХ, Німеччина Сінтон Іспанія С.Ел., Іспанія	
33.	Алерзин	таблетки	ВАТ Фармацевтичний завод ЕГІС, Угорщина	
		краплі оральні		
34.	Гістафен	таблетки	АТ "Олайнфарм", Латвія	сехіфенадин (R06AX32)
35.	Фенкарол	таблетки	АТ "Олайнфарм", Латвія	хіфенадин (R06AX33)
36.	Перитол	сіроп	ВАТ Фармацевтичний завод ЕГІС, Угорщина	ципрогептадин (R06AX02)
		таблетки		
37.	Лоратадин-Здоров'я	таблетки сіроп	ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", Україна	лоратадин (R06AX13)
38.	Лоратадин	таблетки	ТОВ "Астрафарм", Україна	
			ВАТ "Фармак", Україна	
			АТ "Лекхім-Харків", Україна	
			ВАТ "Київмедпрепарат", Україна	
			ТОВ "Юрія-Фарм", Україна	
		сіроп	ТОВ "ДКП "Фармацевтична фабрика", Україна	
39.	Лоризан	таблетки	ВАТ "Київмедпрепарат", Україна	
		сіроп	АТ "Галичфарм", Україна	
40.	Кларитин	таблетки	Шерінг-Плау Лабо Н.В., Бельгія	
41.	Лоратадин-КР	сіроп таблетки	ПАТ "Хімфармзавод "Червона зірка", Україна	
42.	Лоратадин-Дарниця	таблетки	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	
43.	Лоратадин-Стома	таблетки	АТ "Стома", Україна	
44.	Лорідин рапід	таблетки	Каділа Хелткер Лтд., Індія	
45.	Агістам	таблетки	ТОВ "Стиролбіофарм", Україна	
46.	Еролін	таблетки	ВАТ Фармацевтичний завод ЕГІС, Угорщина	
		сіроп		
47.	Лорано	таблетки	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина Лек С.А., Польща	
		оральна суспензія	Лек фармацевтична компанія д.д., Словенія, підприємство компанії Сандоз, Словенія	
48.	Лорано ОДТ	таблетки		
49.	Алерік	таблетки	ТОВ ЮС Фармація, Польща	
50.	Діазолін	драже	ПАТ "Фармак", Україна	мебгідролін (R06AX15)
51.	Діазолін-Дарниця	таблетки	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	
52.	Діазолін для дітей	гранули д/орал. суспензії	ТОВ "Дослідний завод "ГНЦІС", Україна	

53.	Кетотифен	таблетки	ТОВ "Дослідний завод "ГНЦІС", Україна	Кетотифен (R06AX17)	
		сіроп	ПАТ НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна		
54.	Кетотифен-В	капсули	ВАТ "Монфарм", Україна		
55.	Кетотифен ВФЗ	таблетки	Варшавський фармацевтичний завод Польфа АТ, Польща		
56.	Кетотифен-ЛХ	таблетки	АТ "Лекхім-Харків", Україна		
57.	Кетотифен софарма	таблетки	АТ "Софарма", Болгарія		
58.	Задітен	сіроп	Новартіс Фарма С.А.С, Франція		
59.	Семпрек	капсули	ГласкоСмітКляйн С.А.Е., Єгипет		Акривастин (R06AX18)
60.	Кестин	сіроп	Індастріас Фармасьютікас Алмірал Продесфарма С.Л., Іспанія		Ебастин (R06AX22)
61.	Фексофен-сановель	таблетки	Сановель Іляч Санаї ве Тіджарет А.Ш., Туреччина		фексофенадин (R06AX26)
63.	Фексомакс	таблетки	Інтас Фармасьютіккалс Лтд, Індія		
64.	Тигофаст	таблетки	Гімансу Оверсіз, Індія		
65.	Телфаст	таблетки	Санові-Авентіс Дойчланд ГмбХ, Німеччина Санові-Авентіс Ю.С. ЛЛСі, США Санові-Синтелабо Лтд, Великобританія		
66.	Алтіва	таблетки	Ранбаксі Лабораторізі Лімітед, Індія		
67.	Фексофаст	таблетки	Мікро Лабе Лімітед, Індія		
68.	Алерго	таблетки	Аджіо Фармас'ютікалс Лтд., Індія		
69.	Алергостоп	таблетки	ПАТ "Фітофарм", Україна		
70.	ДС-лор	таблетки	Інд-Свіфт Лімітед, Індія		
71.	Алергомакс	таблетки	ТОВ "Фармекс Груп", Україна, ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", Україна	дезлоратадин (R06AX27)	
		сіроп	ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", Україна		
72.	Ерідез	таблетки	ЗАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна		
73.	Ерідез-Дарниця	таблетки	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна		
74.	Лордес	таблетки	Нобелфарма Ілч Санаї Ве Тіджарет А.Ш., Туреччина		
		сіроп			
75.	Трексил нео	таблетки	Ранбаксі Лабораторізі Лімітед, Індія		
76.	Еріус	таблетки	Шерінг-Плау Лабо Н.В., Бельгія/США		
		сіроп			
77.	Фрібріс	таблетки	Юнімакс Лабораторіес, Індія Метро Фармасьютіккалз Пвт. Лтд., Індія		
		сіроп	Мадрас Фармасьютіккалс, Індія ЕфДіСі Лімітед, Індія		
78.	Едем	таблетки	ПАТ "Фармак", Україна		
		сіроп			
79.	Дезорус	таблетки	Ципла Лтд, Індія		
80.	Дезлоратек	таблетки	Біовіта Лабораторізі Пвт. Лтд., Індія		
81.	Алерго-норм	таблетки	ПАТ "Хімфармзавод "Червона зірка", Україна		

Встановлено, що асортимент антигістамінних препаратів, що представлений на фармацевтичному ринку України (табл.1), за класифікаційною системою АТС розподілився наступним образом:

- R06A А аміноалкілові ефіри:
  - R06A A02 дифенгідраміні – 2 торгових назви
  - R06A A04 клемастин
  - R06A A04 доксиламіні – 3 торгових назви
  - R06A В заміщені алкіламіні:
  - R06A B03 диметинден
  - R06A С заміщені етилендіаміні:
  - R06A C03 хлорпропаміні – 3 торгових назви
  - R06A D похідні фенотіазину:
  - R06A D02 прометазин
  - R06A Е похідні піперазину:
  - R06A E07 цетиризин – 11 торгових назв
  - R06A E09 левоцетиризин – 10 торгових назв
  - R06A Х інші антигістамінні препарати для системного застосування:
  - R06A X02 ципрогептадин
  - R06A X13 лоратадин – 13 торгових назв
  - R06A X15 мебгідроліні – 3 торгових назви
  - R06A X17 кетотифен – 8 торгових назв
  - R06A X18 акривастин
  - R06A X22 ебастин
  - R06A X26 фексофенадин – 7 торгових назв
  - R06A X27 дезлоратадин – 13 торгових назв
  - R06A X32 сехіфенадин
  - R06A X33 хіфенадин
- Серед наведених препаратів 28 – лікарські засоби вітчизняного виробництва (34,6%), решта 53 – імпорتنі (64,4%) (рис.1).

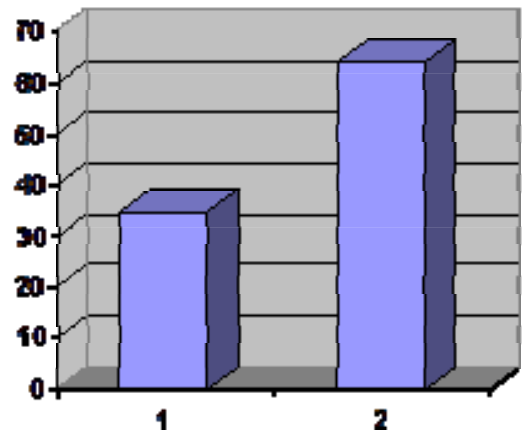

Рис.1. Порівняльна гістограма антигістамінних препаратів 1 – вітчизняного та 2 – закордонного виробництва.

Аналізуючи ринок антигістамінних препаратів, слід зазначити, що серед наведених препаратів, для лікування дітей раннього віку (до 2 років) можна застосовувати лише 14, 8 з них виробляються зарубіжними виробниками, 7 – вітчизняними. Причому, ввиробництво деяких препаратів дублюється вітчизняними виробниками. Це насамперед стосується препаратів групи R06A X13 - антигістамінні препарати для системного застосування. Наприклад, «Лоратадин- Здоров'я» (ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я"), «Лоратадин» (ТОВ "Юрія-Фарм"), «Лоратадин» (ТОВ "ДКП "Фармацевтична

фабрика"), «Лоризан» (АТ "Галичфарм", Україна).

Важливою характеристикою, за якою досліджували ринок протиадергічних препаратів є належність їх до певних фармакотерапевтичних груп. Згідно з цією класифікацією, антигістамінні препарати можна поділити на 6 груп: аміноалкілові ефіри, заміщені алкіламіни, заміщені етилендіаміни, похідні фенотіазину, похідні піперазину та інші антигістамінні препарати для системного застосування. Кількісне співвідношення антигістамінних препаратів за фармакологічною дією наведено на рисунку 2.

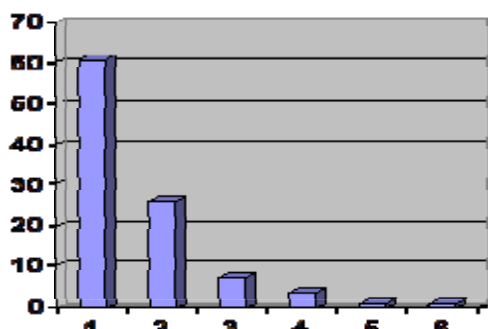

Рис. 2. Аналіз фармакологічних груп антигістамінних препаратів.

1- антигістамінні препарати для системного застосування; 2 - похідні піперазину; 3 - аміноалкілові ефіри; 4- заміщені етилендіаміни; 5 - заміщені алкіламіни, 6 - похідні фенотіазину

Встановлено, що виробництво вітчизняних антигістамінних препаратів здійснюється 23 підприємствами, з яких провідними виробниками є ЗАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", ТОВ "Дослідний завод "ГНЦІС", АТ "Галичфарм". Крім того препарати даної групи постачають ще такі вітчизняні виробники: ТОВ "ДКП "Фармацевтична фабрика", ПАТ "Київський вітамінний завод", ПАТ "Фітофарм", ТОВ "Стиролбіофарм", АТ "Стома", ВАТ "Монфарм", та інші, які випускають по 1 найменуванню.

Імпортні антигістамінні препарати на фармацевтичному ринку України представляють 18 країн, з яких значну частку займають лікарські засоби з Індії (29,85%), на другому місці – з Німеччини

(13,43%), потім Польщі (8,94%), Угорщини (7,46%), Італії (5,57%) (рис. 3).

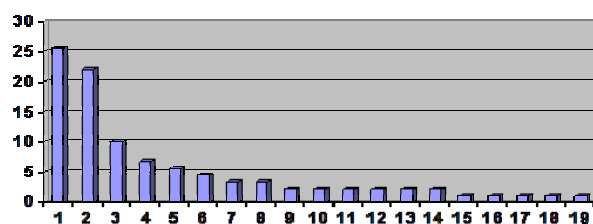

Рис. 4. Порівняльна гістограма структуризації ринку гепатопротекторів природного походження залежно від країни-виробника.

1 - Україна (25,56%), 2 - Індія (22,22%), 3 - Німеччина (10%), 4- Польща (6,67%), 5 - Угорщина (5,56%), 6 - Італія (4,44%), 7 - Швейцарія (3,33%), 8 - Туреччина (3,33%), 9 - Франція (2,22%), 10 - Бельгія (2,22%), 11 - Словенія (2,22%), 12 - Чехія (2,22%), 13 - Латвія (2,22%), 14 - Іспанія (2,22%), 15 - Австрія (1,11%), 16 - США (1,11%), 17 - Великобританія (1,11%), 18 - Болгарія (1,11%), 19 - Єгипет (1,11%)

Щодо закордонних фірм-виробників, асортиментний аналіз препаратів довів, що провідні місяця посідають фірми: «ЕГС» (Угорщина) (5 препаратів), «Салютас Фарма ГмбХ» (Німеччина), «Шерінг-Плау Лабо» (Бельгія), «Олайнфарм» (Латвія), Зентіва (Чеська Республіка) які постачають на український ринок по 2 найменування відповідно.

Висновки: Проаналізовано вітчизняний ринок антигістамінних препаратів. Встановлено, що лідером виробництва препаратів даної групи, зареєстрованих в Україні, є закордонні фармацевтичні виробники. Необхідно зазначити, що виробництво препаратів дублюється і вітчизняними, і закордонними виробниками.

Крім того, деяким невеликим даного сектора лікарських засобів можна вважати і наявність тільки синтетичних препаратів та відсутність препаратів рослинного походження.

Таким чином, результати проведених маркетингових досліджень ринку довели необхідність створення вітчизняних антигістамінних фітопрепаратів або комбінованих препаратів на основі існуючих, шляхом додавання дієвих рослинних субстанцій, які б забезпечували швидкий терапевтичний ефект, не виявляли небажаних реакцій та були доступними за ціною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Астафьева Н.Г. Бронхиальная астма у подростков / Н.Г. Астафьева // Аллергология. - 2005. - № 2. - С. 41-49.
2. Горячкина Л.А. Поллинозы: учебное пособие для врачей / Л.А. Горячкина, Е.В. Передкова, Н.Н. Храмова. - М., 2004. - 27 с.
3. Кондюрина Е.Г. Роль терапии атопического дерматита в профилактике атопического марша. / Е.Г. Кондюрина, В.В. Зеленская, Т.Н. Елкина и др. // Вопр. соврем. педиатрии. - 2005. - Т.4, №1. - С. 26-30.
4. Буйнова С.А. Аллергические риниты в Восточной Сибири: распространенность, этиологическая характеристика, взаимосвязь с бронхиальной астмой в разных возрастных группах / С.А. Буйнова, Б.А. Черняк, С.В. Тяренькова // Аллергология. - 2002. - №2. - С. 6-11.
5. Григорьева В.В. Аллергические заболевания дыхательных путей у детей, проживающих в Краснодарском крае. / В.В. Григорьева, Р.А. Ханферян, Т.В. Сундатовна и др. // Рос. аллергологический журн. - 2004. - №2. - С. 67-71.
6. Weiland SK. ISAAC Phase One Study Group. Climate and the prevalence of symptoms of asthma, allergic rhinitis, and atopic eczema in children / SK. Weiland, A. Hiising, DP. Strachan // Occup Environ Med. 2004. - Vol. 61(7).-P. 609-615.
7. Mercer MJ. Socioeconomic status and prevalence of

- allergic rhinitis and atopic eczema symptoms in young adolescents / MJ. Mercer, G. Joubert, RI. Ehrlich // Pediatr Allergy Immunol. - 2004. - Vol. 15(3). - P.234-241.
8. Трофимов В.И. Бронхиальная астма. / В.И. Трофимов, Г.Б. Федосеев // -СПб., - 2006. - 308 с.
9. Хаитов Р.М. Эпидемиология аллергических заболеваний в России / Р.М. Хаитов, А.В. Богова, Н.И. Ильина // Иммунология. - 1998. - № 3. - С.4-9.
10. Глушко Е.В. Эпидемиология аллергических заболеваний у детей Ставропольского края: диссертация канд. мед. наук: 14.00.09 / Глушко Елена Викторовна. - Ставрополь, 2005. - 102 с.
11. Електронна версія Довідника лікарських засобів, яка містить перелік лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні станом на 01.05.2013 р.
12. Компендиум 2011 – лекарственные препараты / Под Ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. – К.: Морион, 2011. – 2320 с.

Надійшла 18.03.2013 р.

Рецензент: проф. Л.В.Савченкова